

Baltimaade puhta ja rohelise energia konverents

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) tutvustus

Julien Mauduit

Pankur, energiamajandus
Tallinn, 15. oktoober 2009

2 Kava

1. EBRD tutvustus: missioon ja juhtpõhimõtted
2. EBRD rahastamisvõimalused ja -nõuded
3. Energiamajanduse üksus: fookus ja kogemus
4. EBRD Baltimaades
5. EBRD ja taastuvad energiaallikad

3 EBRD tutvustus

4 EBRD: regionaalne liider

- 32 kontorist koosnev võrgustik 27 riigis

Eesti	Venemaa
Läti	Kasahstan
Leedu	Usbekistan
Venemaa	Kõrgõzstan
Valgevene	Gruusia
Poola	Armeenia
Tšehhi Vabariik	Aserbaidžaan
Ukraina	Turkmenistan
Slovakkia	Tadžikistan
Ungari	Mongoolia
Sloveenia	
Rumeenia	
Moldova	
Horvaatia	
Serbia	
Bosnia-Hertsegoviina	
Bulgaaria	
Montenegro	
Albaania	
Makedoonia	

Venemaa
Sõltumatute Rahvaste Ühendus ja Mongoolia
Kagu-Euroopa
Kesk- ja Ida-Euroopa ning Baltimaad

5 EBRD: pühendunud ja kasvav

Miljardit EUR

Seisuga 30. juuni 2009

- AAA-reitinguga rahvusvaheline finantsinstitutsioon, mis asutati 1991. aastal, omanikud 61 riiklikku ja 2 riigiülest osanikku
- Varade struktuur: enam kui 2300 tehingut väärtusega üle 44 miljardi euro 2009. a 1. poolel
- Omakapital: 20 miljardit eurot, mis on mõeldud spetsiaalselt Kesk- ja Ida-Euroopale ning endistele Nõukogude Liidu maadele
- Erimandaat: soodustada üleminekut turumajandusele

6 EBRD: tegevuse alused

- Kindlate panganduspõhimõtete kohaldamine kõikidele projektidele

Me ei subsideeri

- Aidata üleminekumaad täielikku turumajandusse

Prioriteediks on soodustada erasektori kaasatust ja turu laienemist

- Toetada, ent mitte asendada erainvestoreid: täiendavus

Toimida katalüsaatorina rahastajate ulatuslikuma ja riskantsema kaasatuse nimel

- Saavutada keskkonnasõbralik ja säästev areng

7 EBRD: rahastamisvõimalused

8 EBRD vahendid

Laenud

- Projekti finantseerimise laen
- Kollektiivlaen tulude kindlaksmääratud kasutusotstarbega
- Kõva/kohalik valuuta
- Keskmised ja pikad kehtivusajad (>15 aastat)
- Ujuvad/fikseeritud intressimäärad
- Süsinikualane rahastamine

Kapital

- Põhiaktsiad või eelisaktsiad
- Erastamine
- Kvaasikapital

9 EBRD: intensiivne kommertsfinantseerimine

- Kommertsinvesteeringute katalüsaator: iga EBRD poolt investeeritud või laenatud euro mobiliseerib 3,1 eurot teistest allikatest
- Omakapital: koos põhisponsoriga investeerides vähendame omakapitali koormust ning lisame partnerlussuhtega väärtust
- Sündikaatlaen: EBRD võib ühineda osaga võlakohustustest või kogu võlakohustusega A/B-struktuuri alusel
- Laenu kaasfinantseerimine: EBRD töötab laenupaketi osalisena koos või kõrvuti teiste kommertsbankadega

10 Energiamaajanduse üksus: fookus ja kogemus

11 Peamised eesmärgid

- Toetada sektoris reforme, mis võimaldavad energiasektoril toimida vastavalt turupõhimõtetele (nt konkurents, turu liberaliseerimine, eraomand)
- Soodustada regionaalseid raamistikke (piiriülesed jaotusliinid, energiakaubandus)
- Seada prioriteediks keskkonnaalased, energiatõhusad ja säästva energiaga seotud investeeringud

12 Energiamaajanduse üksus (PEU): energiasektori finantseerimine

PEU finantseeringud regiooniti (1995-2009)

Venemaa 26%

Kesk-Euroopa ja Baltikum 14%

Lääne-Balkanimaad ja Türgi 17%

Ida-Euroopa 9%

Kagu-Euroopa 18%

Kesk-Aasia ja Kaukasus 16%

100% = 3,85 mld EUR

Märkus: Kagu-Euroopa hõlmab Rumeeniat ja Bulgaariat

Allikas: EBRD andmed

- 3,85 mld eurot EBRD finantseeringuid elektri- ja energiarajatiste projektidele koguväärtusega 16 mld eurot
- Erastamised: olulised investeeringud energiasektori erastamisel Moldovas ja Poolas
- Fookuses sõltumatud energiatootjad: Pak, Belchatow
- Taastuvad energiaallikad moodustavad 7% kogufinantseeringust, sealhulgas FreEnergy tuulefarmid ja Saturni biomass

13 PEU-ga koostöö tegemise kasutegurid

- Tugev, rahvusvaheliselt tunnustatud, pikaajalise perspektiiviga partner
- Poliitiliste ja normatiivsete riskide leevendamine
- Poliitikaalased dialoogid valitsuse ja seadusandjatega
- Grantidega rahastatud tehniline abi
- Rahastamise ja tegevuse jälgimine

- Paindlike tehingute struktuur
- Laenukapital nii avalikule kui erasektorile
- Ühinemine eelistatud kreditori staatuse alusel
- Katalüsaator täiendavatele laenudele ligipääsuks

EBRD lisandväärtus

Aksionäri väärtus

Laen

Omakapital

- Strateegiliste investorite toetamine
- Kvaliteetsete investeerimisvõimaluste avastamine
- Sektori eksperthinnangud direktorite nõukogult

- Hea korporatiivne juhtimine
- Katalüsaator täiendavale kapitalile ligipääsuks
- Neutraalse osapoole seisukohad

14 EBRD Baltimaades

15 Investeeringud Baltimaades

Aastane ärimaht (miljonit eurot)

16 Portfell – sektorid

384 miljonit eurot

Põllumajandus 2%

Üldinvesteeringud 2%

P&E 8%

Kapitalifondid 18%

Telekommun. 3%

Kinnisvara 4%

MEI 16%

Transport 8%

Pangad 39%

17 Probleemid Baltikumi energiasektoris

- Eelseisvad võimsuse puudujärgid / Igalina sulgemine
- Kriisidele reageerimine
- Taastuvate energiaallikate osakaalu tõstmine
- Tõhususe / konkurentsi puudumine
- CBEMi loomine / turu vabastamine
- EL-sisesed sidemed

Tohutu tõus nõudluses EBRD rahastamise järele

18 EBRD ja taastuvad energiaallikad

19 EBRD piirkond: *hetkeseis*

- Poola – palju kohalikke arendajaid, kes otsivad strateegilisi partnereid, GC turg algstaadiumis, finantseerimis- ja ehitustegevus alanud, oodatav kasv 100 MW – 300 MW aastas
- Ungari – kitsas turg, mida piiravad tegevuslubade väljastamise tingimused
- Tšehhi Vabariik / Slovakkia – aktiivne arendustegevus, enamalt jaolt väikesed projektid
- Baltimaad – suur potentsiaal, mitmed väiksemad projektid hetkel arendamisel või juba lõpetatud
- Horvaatia – valitsus toetab, 12aastane soodustariif, mõningane tegutsemine kohalikul tasandil
- Bulgaaria – toetav valitsus, korrastatakse normatiivset lähenemist, mitmed suured projektid taotlevad rahastamist
- Rumeenia – uus roheliste sertifikaatide seadusandlus, hea aeg turule sisenemiseks. Mitmed arendajate hiljutised suured tehingud

- Venemaa – väga suure potentsiaaliga, esimene seadusandlik tugi kiideti heaks 2009. a veebruaris
- Ukraina – väga suure potentsiaaliga, taastuva energia raamkava kinnitati 2008. a oktoobris, ent teisene seadusandlus on alles koostamisel

20 Taastuvate energiaallikate toetamine

10 projekti rahastamine alates 2006. aastast, moodustavad 7% EBRD finantseeringutest energiasektorisse

- Väikesed hüdrojaamad: investor väkestes hüdrojaamades Bulgaarias, Gruusias ja Armeenias. Lisaks toetab pank proaktiivselt regiooni arengut, töötades välja strateegilist keskkonnahinnangut, mis aitaks kavandada uusi projekte
- Tuul: oleme siiani otseselt finantseerinud 5 tuulefarmi Türgis, Bulgaarias, Eestis ja Poolas
- Geotermiline energia: oleme investeerinud teedrajavasse suurde geotermilisse jõujaama Ida-Venemaal
- Biomass: hetkel tutvume võimalustega Poolas ja Ungaris

Poliitikaalased dialoogid

- Taastuva energia toetuse uurimine Venemaal
- Taastuvate energiaallikate tariifide uurimine Ukrainas

21 EBRD: viimased taastuvenergia tehingud I

- Saint Nicholas tuulefarm – Bulgaaria (okt. 2008)

156 MW tuulefarmi ehitus ja käitamine Kavarna regioonis

Rahastamine: 137 miljonit EUR pikaajalist laenu

Sponsor: AES GEO Energy Ltd

- Iberdrola Estonia Wind – Eesti (nov. 2008)

150 MW Lügänu tuulefarmi projekti arendamine, asukoht u 120 km Tallinnast idas Läänemere kaldal

Rahastamine: EBRD andis 900 000 EUR arenduskapitali

- Tychowo tuulefarm – Poola (aprill 2009)

50 MW tuulefarmi ehitus ja käitamine Põhja-Poolas

Rahastamine: pikaajaline laen väärtuses 126 miljonit PLN

Sponsor: RP Global Hispaaniast

22 EBRD: viimased taastuvenergia tehingud II

- Rootortuulefarm – Türgi (mai 2009)

135 MW projekti ehitus ja käitamine Lõuna-Türgis

Rahastamine: 45 miljonit EUR pikaajalist laenu

Sponsor: Zorlu Elektrik Uretim A.S. (Zorlu Enerji)

- FreEnergy – Eesti (juuni 2009)

331 MW tuuleenergiaportfelli arendamine, ehitamine ja käitamine Eestis, Lätis ja Leedus

Rahastamine: EBRD annab kuni 336,5 miljonit EEK arenduskapitali, saab kuni 35% osaluse

FreEnergy

- Saturni biomass – Poola (aug. 2009)

Olemasoleva soojus- ja elektri jaama laiendamine, sealhulgas söekatla ümber kohandamine biokütusele

Rahastamine: kuni 30 miljonit EUR pikaajalist laenu

23 EBRD kontaktandmed

Julien Mauduit

Peapankur, Baltikum

+44 (0) 207 338 7568

mauduitj@ebrd.com

Matti Hyyrynen

Vilniuse harukontori juhataja

+370 5 263 85 00

hyyrynem@ebrd.com

One Exchange Square, London, EC2A 2JN

www.ebrd.com www.ebrdrenewables.com